

Kurssikerta 7: Työlainsäädäntö: Työssä aloittaminen

Sisällöt Työntekijän ja työnantajan oikeudet ja velvollisuudet
Perustietoa työlainsäädännöstä
Työssä aloittaminen: työsopimus ja verokortti

Tavoitteet Opitaan tuntemaan omat oikeudet ja velvollisuudet työntekijänä.
Ymmärretään työhön liittyvien sääntöjen ja sopimusten lainsäädännöllinen perusta.
Opitaan mikä on verokortti ja kuinka se hankitaan.
Opitaan perustelemaan kirjallisen työsopimuksen merkitys ja osataan tarkistaa työsopimuksesta työsuhteen kannalta merkittävimmät asiat.

Opetussuunnitelman kohdan 3.3.2 Työelämätaidot arvioinninkohteet

Työsopimusjärjestelmän, työsopimuksen ja työlainsäädännön sisällön tunteminen

Tuetaan yksilöllisesti

7. Verokortin hankkiminen tuetusti (kts. Teema: Yksilöllinen tuki)

Teemat	Sisältö	Kesto	Vinkit ja tarvikkeet
Työelämän sopimukset ja säännöt	<p>Tervetuloa työelämään! Työelämään tulevan muistilista</p> <p>Katsotaan video, joka toimii pohjustuksena seuraavaan tehtävään.</p>	<p>10 min</p> 	<p>Tarvikkeet: Työelämään tulevan muistilista - video (Toimihenkilökeskusjärjestö STTK 21.12.2012)</p> <p>Lisämateriaali: Videon jälkeen kurssilaisille voidaan jakaa Työnhakijan muistilista (STTK ry b), Työterveyslaitos et al. 2012, 72–75</p>
Työelämän sopimukset ja säännöt	<p>Työntekijän ja työnantajan oikeudet ja velvollisuudet</p> <p>Kurssilaiset jaetaan 3-6 hlön ryhmiin. Jokaiselle ryhmälle jaetaan Oikeudet ja velvollisuudet -kortit (liite). Laita seinälle tai pöydälle jokaista ryhmää kohden neljä otsikkoa: Työntekijän oikeudet, Työntekijän velvollisuudet, Työnantajan oikeudet ja Työnantajan velvollisuudet (liitteessä). Ryhmän tehtävänä on laittaa kortit oikeiden otsikoiden alle. Tarkistetaan yhdessä ovatko ryhmät onnistuneet sijoittamaan kortit oikeiden otsikoiden alle. Kouluttaja tekee tarvittavat korjaukset ja keskustelee yhdessä koko ryhmän kanssa työntekijän ja työnantajan oikeuksista ja velvollisuuksista ja niiden lainsäädännöllisistä perusteista.</p>	<p>20 min</p> 	<p>Aiheesta keskustellessa voidaan kurssilaisia pyytää muistelemaan, onko esimerkiksi työssäoppimisjaksoilla tai kesätöissä ollut tilanteita, joissa oikeudet ja velvollisuudet ovat olleet tärkeitä tunnistaa.</p> <p>Tarvikkeet: Oikeudet ja velvollisuudet -kortit ja neljä otsikkokorttia jokaiselle ryhmälle, sinitarraa.</p> <p>Liite: Työntekijän ja työnantajan oikeudet ja velvollisuudet</p> <p>Lisämateriaali: TYÖELÄMÄN ABC (STTK ry 2014a), Velvollisuudet ja oikeudet työpaikalla (NettiNappi), Työterveyslaitos et al. 2009–2011, 59</p>
Työelämän sopimukset ja säännöt	<p>Työssä aloittaminen: Työsopimus</p> <p>Jaetaan mallityösopimus ja kerrotaan työsopimuksen roolista työsuhteen solmimisessa. Keskustelua työsopimuksesta voi käydä kysymysten kautta: Mitä voi tapahtua, jos kirjallista työsopimusta ei ole tehty? Mitä kaikkea työsopimuksessa määritellään? Mitä asioita työsopimuksessa pitää ainakin mainita?</p>	<p>15 min</p> 	<p>Tarvikkeet: Kurssilaisille jaetaan mallityösopimus. Työsopimusmalli (STTK ry d)</p> <p>Lisätietoja: Työsopimuksesta (STTK ry c)</p>
Työelämän sopimukset ja säännöt	<p>Työssä aloittaminen: Verokortti</p> <p>Kerrotaan verokortin tarkoituksesta, käytöstä ja hankkimisesta sekä verotuksesta yleensä. Pyydetään kurssilaisia kertomaan omista kokemuksistaan verokortin suhteen. Jokainen suomalainen, 16-ikävuodesta lähtien, saa verokortin vuosittain kotiin postitettuna. Lopuksi jaetaan ohjeet verokortin hankkimiseen (liite).</p>	<p>15 min</p> 	<p>Liite: Verokorttiohje</p> <p>Lisämateriaali: Halutessa voidaan katsoa Nuoret ja verokortti -video (Käyttäjän Verohallinto2009 kanava 10.11.2010)</p>

Kurssikerta 7: Työlainsäädäntö: Työssä aloittaminen

<p>Työelämän sopimukset ja säännöt</p>	<p>Työssä aloittaminen: Verokortin hankkinen verkossa</p> <p>Pareittain tietokoneella käydään läpi kouluttajan johdolla verokorttidemo ”Paula Palkansaaja”. Keskustellaan, mistä voi löytää verokorttia hankittaessa tarvittavat tiedot.</p>	<p>25 min</p> 	<p>Tarvikkeet: Verokorttidemo ”Paula Palkansaaja” (Verohallinto 1.3.2013), tietokoneet</p> <p>Demossa on muutettava ja täytettävä joitakin kohtia, jotta pääsee siirtymään sivulta toiselle. Lopuksi demo tekee annettujen tietojen pohjalta verokortin.</p>
<p>Työelämän sopimukset ja säännöt</p>	<p>"Tervetuloa työelämään" -opas (kotitehtävän ohjeistus)</p> <p>Jaetaan oppaat tai annetaan nettiosoite, jossa opas on luettavissa. Tutustutaan oppaan sisältöön. Annetaan kotitehtäväksi vastata kotitehtävämonisteen kysymyksiin (liite).</p>	<p>10 min</p> 	<p>Kotitehtävämonistetta voidaan käyttää myös seuraavalla kerralla kokeena, jolloin kurssilaisten tehtävänä on tutustua oppaaseen kotona ja vastata monisteen kysymyksiin koulussa oppaan pohjalta.</p> <p>Tarvikkeet: "Tervetuloa työelämään" -opas (STTK ry 2012b), opasta voi myös tilata STTK:sta</p> <p>Liite: Kysymykset Tervetuloa työelämään -oppaasta</p>
<p>Menetelmiä ryhmänä toimimisen ja oppimisen tueksi</p>	<p>Kurssikerran lopetus</p> <p>Kurssikerta lopetetaan tekemällä yhteenveto opituista asioista ja kertomalla, mitä aiheita seuraavalla kerralla tullaan käsittelemään. Kouluttaja voi myös kiittää kurssilaisia ja nostaa esiin jonkun positiivisen ryhmää koskevan asian.</p>	<p>5 min</p> 	<p>Kouluttaja voi halutessaan esim. kerätä palautetta kurssikerrasta, toteuttaa ryhmäyttävän harjoituksen tai kerrata opittua tietovisalla. Vinkkejä menetelmiin löytyy teemasta ”Menetelmiä ryhmänä toimimisen ja oppimisen tueksi”.</p>

	Yksin		Kotona		Ryhmänä
	Parina		Tietokoneella		Vierailija tai vierailu

Lähteet:

Käyttäjän Verohallinto2009 kanava 10.11.2010: Nuoret ja verokortti -video. Haettu 20.1.2015.

<https://www.youtube.com/watch?v=3nb-4DUfaoM>

NettiNappi: Velvollisuudet ja oikeudet työpaikalla. Oulun kaupungin Nuorten tieto- ja neuvontakeskus Nappi. Haettu 20.1.2015. <http://www.nettinappi.fi/tietoalue/tyoelama/velvollisuudet-ja-oikeudet/>

STTK ry c: Työelämään.fi -sivusto. Työsopimus. Haettu 20.1.2015. <http://tyoelamaan.fi/tyosuhde/tyosopimus/>

STTK ry d: Työelämään.fi -sivusto. Työsopimusmalli. Haettu 20.1.2015.

file:///C:/Users/linmil/Downloads/STTK_Tyosopimus_Malli_A4.pdf

STTK ry 2012b: Tervetuloa työelämään -opas (selkosuomeksi). Haettu 11.12.2014. <http://www.sttk.fi/files/tervetuloa-tyoelamaan-selkosuomeksi/>

STTK ry 2014a: TYÖ – Työelämän ABC -opas. Haettu 11.12.2014. <http://tyoelamaan.fi/files/tyo-tyoelamanabc-opas/>

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK 21.12.2012: Tervetuloa työelämään! Työelämään tulevan muistilista -video. Haettu 20.1.2015. <https://www.youtube.com/watch?v=PeAPXlNx6j4>

Työterveyslaitos – Nykänen, Mikko – Klemola, Soili – Koivisto, Petri – Koski, Merja – Larvi, Tommy – Silvonon, Jussi – Vuori, Jukka 2012: Koulutuksesta työhön. Ohjaajan käsikirja. Työterveyslaitos, Helsinki.

Verohallinto 1.3.2013: Verokortti verkossa -palvelu 2015. Tutustu palveluun demossa. Paula Palkansaaja. Haettu 20.1.2015.

<http://www.vero.fi/fi-FI/VKV>

Lisämateriaali:

STTK ry a: Työelämään.fi -sivusto. Haettu 11.12.2014. <http://tyoelamaan.fi/>

STTK ry b: Työelämään.fi -sivusto. Työnhakijan muistilista. Haettu 11.12.2014. <http://tyoelamaan.fi/subject/tyonhakijan-muistilista/>

STTK ry 2012a: Tervetuloa työelämään -opas. Haettu 11.12.2014. <http://www.sttk.fi/wp-content/uploads/2014/01/Tervetuloa-tyoelamaan-opas.pdf>

STTK ry 2014b: TYÖ – Työelämän ABC -opas. Koekysymykset oppaasta. Haettu 11.12.2014.

file:///C:/Users/linmil/Downloads/STTK_TyoelamanABC-kysymykset.pdf

Kurssikerta 7: Työlainsäädäntö: Työssä aloittaminen

Taloudellinen tiedotustoimisto, TAT: Nuorten työelämätaidot – Mitä nuoren työntekijän on hyvä tietää ja osata? ENO – Elinkeinoelämän nuoriso-ohjelma. Haettu 14.1.2015. http://www.opetin.fi/wp-content/uploads/2013/11/nuoren_tyolamataidot.pdf

Työterveyslaitos - Nykänen, Mikko - Tuulijärvi, Taru 2009–2011: Koulutuksesta työhön. Selkoistetut tehtävät. Luovi, Urakompassi -hanke ja Työterveyslaitos. Haettu 15.12.2014. <http://www.luovi.fi/wp-content/uploads/2013/10/KoulutuksestaTyohon.pdf>

Verohallinto 19.3.2013: Oppilaitosten veropäivä. Haettu 20.1.2015. [http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Nuoret/Oppilaitosten_veropaiva\(26760\)](http://www.vero.fi/fi-FI/Henkiloasiakkaat/Nuoret/Oppilaitosten_veropaiva(26760))